

УДК 766:097 [(477)''20''

Каменецька Юлія В'ячеславівна
магістр графіки, аспірант кафедри теорії
та історії мистецтва
Національної академії образотворчого
мистецтва та архітектури
ORCID 0000-0002-9172-8923
kamenecka.yliya@ukr.net

ВІДОБРАЖЕННЯ АВТОРСЬКОГО СТИЛЮ В ЕКСЛІБРИСАХ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ НА МІЖНАРОДНИХ ВИСТАВКАХ-КОНКУРСАХ У БРЕСТІ

Мета роботи. Основною метою дослідження результатів трьох міжнародних виставок-конкурсів екслібриса і графіки малих форм у Бrestі (Білорусь) є феномен оригінальності книжкових знаків українських митців. **Методологія.** Методологія дослідження полягає в застосуванні аналітичного й компаративного методів, а також у використанні системного підходу у вивченні функціонування культурних цінностей. Завдяки аналітичному методу в дослідженні матеріалів, надрукованих у каталогах за 2009, 2013 та 2015 рр. у Бrestі, виявлено, що українська графіка три рази підряд посідала призові місця. **Наукова новизна.** Уперше досліджено роботи українських авторів, які були представлені на конкурсах у Білорусії. Описано методи роботи у графічних техніках, та виокремлено яскравих представників мистецтва українського екслібриса. **Висновки.** Висока майстерність роботи в традиційних графічних техніках, таких як офорт, ліногравюра та ксилографія не поступається роботам митців з багатьох інших країн світу. Кожен з майстрів українського екслібриса за роки творчої діяльності виробив свій неповторний авторський стиль, за яким можна не лише відрізнити автора, але й визначити його національну приналежність. Завдяки організаторам брестських виставок-конкурсів майже 300 художників з 46 країн світу змогли представити сучасні досягнення в екслібрисі, обмінюватись багатолітнім досвідом роботи і боротися за призові місця в різних номінаціях.

Ключові слова: український екслібрис, авторський стиль, офорт, ліногравюра, виставка-конкурс.

Каменецькая Юлия Вячеславовна, магистр графики, аспирант кафедры теории и истории искусства Национальной Академии изобразительного искусства и архитектуры

Отображение авторского стиля в экслибрисах украинских художников на международных выставках-конкурсах в Бресте

Цель работы. Основной целью исследования результатов трех международных выставок-конкурсов экслибриса и графики малых форм в Бресте (Беларусь) является феномен оригинальности книжных знаков украинских художников. **Методология.** Методология исследования заключается в применении аналитического и сравнительного методов, а также в использовании системного подхода в изучении функционирования культурных ценностей. Благодаря аналитическому методу в исследовании материалов, напечатанных в каталогах за 2009, 2013 и 2015 в Бресте, обнаружено, что украинская графика три раза подряд занимала призовые места. **Научная новизна.** Впервые исследованы работы украинских авторов, которые были представлены на конкурсах в Белоруссии. Описаны методы работы в графических техниках, и выделены яркие представители искусства украинского экслибриса. **Выводы.** Высокое мастерство работы в традиционных графических техниках, таких как офорт, линогравюра и ксилография, не уступает работам художников из многих других стран мира. Каждый из мастеров украинского экслибриса за годы творческой деятельности выработал свой неповторимый авторский стиль, по которому можно не только отличить автора, но и определить его национальную принадлежность. Благодаря организаторам брестских выставок-конкурсов почти 300 художников из 46 стран мира смогли представить современные достижения в экслибрисе, обмениваться многолетним опытом работы и бороться за призовые места в различных номинациях.

Ключевые слова: украинский экслибрис, авторский стиль, офорт, линогравюра, выставка-конкурс.

Kamenecka Yulia, master of Graphics, graduate student Department of Theory and History of Art of National Academy of fine arts and architecture

Reflection of the author's style in the exlibris of ukrainian artists at the international exhibitions-contests in Brest

Purpose of the article. The main purpose of the study of the results of three international exhibitions-competitions of bookplates and small-scale graphics in Brest (Belarus) is the phenomenon of originality of book marks by Ukrainian artists. **The methodology.** The research methodology consists of applying analytical and comparative methods, as well as using a systematic approach in studying the functioning of cultural values. Due to the analytical method in the study of materials printed in the catalogs for 2009, 2013 and 2015 in Brest, it was found that the Ukrainian graphics won three prizes in a row. **Scientific novelty.** For the first time, the works of Ukrainian authors, which were presented at competitions in Belarus, were investigated. The methods of work in graphic techniques are

described, and vivid representatives of the art of the Ukrainian exlibris are highlighted. **Conclusions.** High workmanship in traditional graphic techniques, such as etching, linocut and woodcut is not inferior to the work of artists from many other countries of the world. Each of the masters of the Ukrainian exlibris, over the years of creative activity, has developed its own unique author's style, by which it is possible not only to distinguish the author, but also his national identity. Thanks to the organizers of the Brest exhibition-contests, nearly 300 artists from 46 countries of the world were able to present modern achievements in the ex-libris, share many years of experience and compete for prizes in various nominations.

Key words: ukrainian bookplate, author's style, etching, linocut, exhibition-competition, ex libris.

Актуальність теми дослідження. Українські художники, які працюють у напрямку книжкової графіки, а саме графіки малих форм, представляючи свою державу за кордоном, часто залишаються маловідомими вдома. Про це у своїй статті «Україна на міжнародних конгресах екслібрисистів» пише П. В. Нестеренко [5, 30]. Дійсно, наші митці майстерно володіють різними графічними техніками, створюють досконалі твори, але орієнтуються здебільшого на Європу. Чому ж у себе на Батьківщині художники не здобувають справжнього визнання? Можливо, справа у формуванні національного ставлення до мистецтва безпосередньо в державі. Книжкова графіка, а саме її жанр – книжковий знак, екслібрис, дуже цінується за кордоном. Його колекціонують, використовують за призначенням і поширюють серед бібліофілів. Здавалося б, в Україні теж є такі традиції, проте за роки незалежності цьому виду мистецтва ніхто особливо не приділяв уваги.

Аналіз досліджень і публікацій. Популяризацією екслібриса й організацією виставок займається «Український екслібрис-клуб», президентом і засновником якого став кандидат мистецтвознавства П. В. Нестеренко. Знаного не лише у себе вдома президента Українського екслібрис-клубу запросили до участі у складі міжнародного журі III Міжнародної виставки – конкурсу малих форм графіки і екслібриса «Війна і мир», який відбувся у Бресті 2015 року. Він є автором низки праць, присвячених цьому жанру, серед яких особливої уваги заслуговує «Історія українського екслібриса» [4]. Високо оцінює значення роботи мистецтвознавця для української культури Д. Степовик у своїй статті «Український екслібрис – світ нашої культури» [6, 38]. Він наголошує на ставленні світу до українського мистецтва та сприйнятті там наших книжкових знаків.

Участь у численних виставках-конкурсах екслібриса, які пройшли у різних країнах світу, сприяла визнанню таких українських художників, як: К. Калинович, І. Біликівський, Г. Сергєєв, Р. Агірба, А. Алексєєв, К. Антюхін, О. Денисенко, П. Малишко, О. Криворучко та інші. Особливого резонансу набули три міжнародні виставки-конкурси малих форм графіки і екслібриса, які відбулися в білоруському місті Брест у 2009, 2013 і 2015 роках. За їхніми результатами селекційним журі було визначено призерів, медалістів і дипломантів.

На першу виставку, яка носила назву «Біловезька пуца», надійшло 997 робіт. До її експозиції журі відібрало 812 робіт 234 авторів з 45 країн світу. Від України взяли участь 19 осіб. Журі одногolosно визначило лауреата першої премії – ним став Шигекі Томура (Японія). Екслібриси українського графіка, лауреата багатьох конкурсів, Костянтина Калиновича (Луганськ - Київ) були удостоєні другої премії конкурсу. Третьою премією відзначено білоруського графіка Романа Сустова. За високі технічні досягнення в області малих форм графіки Почесні дипломи отримали Давид Беккер (Одеса) та Богдан Пікулицький (Львів).

Однією з умов виставки було використання виключно традиційних технік друкованої графіки (офорт, акватинта, мецо-тинто, суха голка, ксилографія, ліногравюра, літографія). Комп'ютерний друк у конкурсі участі не брав. Беззаперечно, серед комп'ютерних робіт чимало чудових і майже фантастичних, проте оцінювати їх необхідно за іншими параметрами, ніж традиційну класичну гравюру, оскільки процес появи таких творів дещо іншого порядку: тут найважливішу частину роботи виконує саме техніка.

Тема конкурсу ініційована гостротою проблеми екології землі. Сьогоднішня ситуація, породжена техногенним світом і споживацьким ставленням людини до планети, на щастя, ще не всім байдужа. Загальна справа людства – зберегти дану їм у тимчасове користування природу, передати майбутнім поколінням не зіпсовану людиною планету.

Біловезька пуца – одна з перлин Землі. Цього унікального місця не торкнулася людська діяльність. Первозданна природа й рослинний світ пуці – велике загальнолюдське багатство. З моменту підписання указу про заповідність цих лісів минуло 600 років. Ця неймовірна за своїм віком дата й визначила тему виставки «Біловезька пуца -2009»[1, 22-31].

Одним з призерів конкурсу став київський графік – Костянтин Калинович. Рівень його робіт вражає. Свої графічні твори він створює у техніці офорту, якою володіє досконало. Деталізація його робіт висока, тон робіт зазвичай в один колір, сюжети – різноманітні. Художник тричі брав участь у

брестських конкурсах, і щоразу його роботи відзначали як одні з найкращих. Особливістю його неповторної авторської манери є те, що при створенні графічної композиції він подає її як окремий твір, в якому поєднується складний сюжет, майстерно виконується деталізація. Екслібриси Калиновича, незважаючи на доволі малий формат, більше схожі на книжкові ілюстрації.

Зазвичай розмір екслібриса не має перевищувати 15 см. Доволі важке завдання постає перед художником, коли треба вписуватись у стислі рамки, проте це не є складністю для справжнього майстра своєї справи, яким є К. Калинович. Його екслібриси за сюжетом та подачею чимось нагадують твори нідерландських митців. Його мініатюри інколи виглядають досить динамічно, як от його екслібрис «The White bird» (рис. 1).

Рис.1. Автор: К. Калинович., «The White bird», техніка: офорт (С3), 2010

У ньому зображено групу людей на ковзанці, проте серед них височіє доволі несподіваний персонаж – величезний скелет птаха. Очевидно, він є образом скороминучості буття. У роботах автора закладена певна філософія образів, символічна композиція, а для розгляду усіх деталей потрібен час. Беззаперечно, К. Калинович є яскравим представником українського книжкового знаку, тому його творчість цінується не лише в Україні.

Ще одним художником з України, удостоєним Почесного диплома в брестському конкурсі, є львів'янин Богдан Пікулуцький. Його роботи також виконані в техніці офорту. Одна з них під назвою «Exl. V. Darkowskiey» наочно демонструє, як страждає природа від розпаленого багаття (рис. 2).

Рис.2. Автор: Б. Пікулуцький, "Exl. B. Darkowskiej", техніка: офорт (С3), 2012

Окрім майстерно зробленого екслібриса, робота по краях аркуша прикрашена сліпим тисненням на папері у вигляді лаконічного рослинного орнаменту, яке творить імпровізовану раму для графічної роботи. Під екслібрисом витиснений львівський герб. Робота виглядає елегантно, і очевидно, що вона більше підходить для колекційного зберігання, ніж як традиційного екслібриса, який вклеєно у книгу.

Окрім призерів, варто згадати і про інших українських художників, роботи яких увійшли в каталоги та експонувались на виставці: П. Малишко, Т. Малишко, В. Леоненко, Д. Беккер, В. Дем'янишин, Г. Сергеев, Н. Оніщенко, О. Сердюк, І. Колядіна, В. Хворост, І. Біликівський, С. Кирницький, Б. Романов, В. Вишняк та інші.

II Міжнародна виставка-конкурс малих форм графіки та екслібриса під назвою «Ігри Царів» пройшла 2013 року [2, 48-62]. Друге призове місце знову ж таки посів художник з України – Ігор Біликівський. Його екслібриси – чорно-білі офорти, які на фоні інших робіт відрізнялися знаковою композицією плями, були відзначені двічі. Мета робіт художника – не в тому, щоб вразити глядача високою деталізацією чи використанням кольору в екслібрисі, основний задум його графічних мініатюр – це пляма, форма, яка твориться, коли споглядаєш роботу загалом. В екслібрисі «Belovezhskaya Pushcha 2009 – Make love not war» (рис. 3) зображено дві комахи, що повзуть

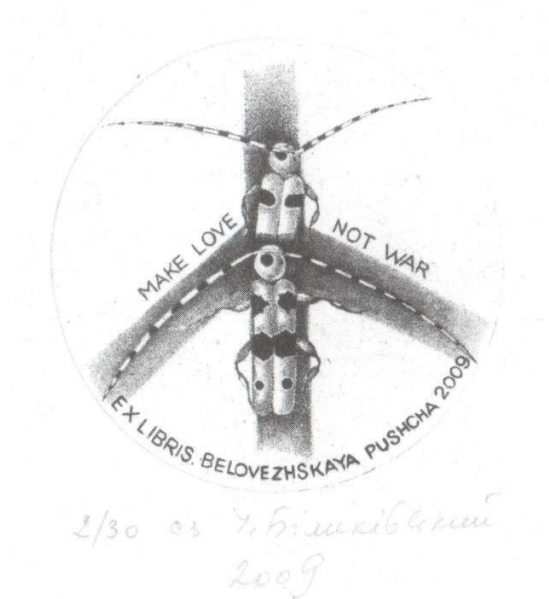

Рис.3. Автор: І. Біликівський, “Belovezhskaya Pushcha 2009 – Make love not war”,
техніка: офорт (С3), 2012

одна за одною, наче по рослині, проте форма рослини нагадує загальновідомий знак «pacifіc», який означає мирне існування у всьому світі. Графічний твір виглядає знаково, привертає увагу і несе відверте послання глядачеві. В інших його екслібрисах іноді доводиться лише здогадуватись, що саме зображено в роботі: чи то клубок змій, чи то ланцюги, чи щось зовсім інше. Проте знову ж таки, загалом робота виглядає як квітка, а квітку цю формують предмети, які мають вигадливі форми та граються з уявою глядача.

Виставки у Бресті дозволили розкритись творчому потенціалу багатьох митців з усього світу, заохотили до створення нових графічних творів та використання експериментальних технік.

Художником-експериментатором в графіці можна назвати Руслана Агірбу, який двічі брав участь у білоруських виставках (2013 та 2015 рр.). Він починав творити книжкові знаки в техніці гравюри на пластику, проте пізніше звернувся до техніки офорту, в якій поєднав свій досвід та навички.

Його екслібриси носять символічний характер, часто він звертається до міфології. А от його робота «Битва півнів», яка була представлена на брестській виставці у 2015 р.– це фактурний твір, в якому доволі темний тон зображення виділяє несподівані форми, плавні лінії та текстурні елементи в композиції (рис. 4).

Рис.4. Автор: Р. Агірба, “Battle of roosters”, техніка: офорт (С3, С2), 2015

Іноді автор використовує кольорові акценти. Він використовує один кольоровий пігмент (червоний) в чорно-білому зображенні. Це акцентує увагу на певних елементах композиції і робить екслібрис більш виразним.

Творчість українських митців старшого покоління беззаперечно вплинула на молоде покоління. Виставки у Бресті зібрали багато робіт молодих графіків. Серед них були й українські автори: М. Купкіна, Т. Очередько та Ю. Процишин. Молоді художники на своєму творчому шляху обрали техніку офорту. Мабуть, це не випадково, адже багато митців, які здобули світове визнання, почали саме з гравірування на металі.

Тетяна Очередько надихалася роботами граверів з різних країн світу. Навчаючись, вона звертала увагу на майстерність володіння офортним інструментом. Це сформувало її авторський стиль. Відчуття кольору в багатьох її екслібрисах – це той показник, за яким можна відрізнити роботи авторки. Проте для брестської виставки 2015 року вона обрала чорно-білий екслібрис з оригінальною композицією. Символізм і майстерне володіння технікою допомогли Т. Очередько створити неповторну роботу, яка зайняла своє почесне місце у каталозі «Мир та війна» (рис. 5)[3, 8].

Рис.5. Автор: Т. Очередько, «Moment», техніка: офорт (С3, С2), 2013

Одним із майстрів екслібриса, який отримав визнання на білоруських виставках став Давид Беккер. Український художник родом з Одеси, створив понад 1000 екслібрисів. Його роботи виконані в кольорі, гама стримана, вони дійсно неповторні й носять ілюстративний характер, наприклад сюжет на тему «Викрадення Європи».

Працює графік в техніці суха голка, яку часто поєднує з акватинтою та меццо-тінто.

Екслібриси українських майстрів виділяються майстерним володінням традиційних графічних технік, таких як офорт чи ліногравюра, ксилографія або мішані техніки.

Українська графічна школа й традиційний підхід до твору вагомо вплинули на роботи художників декількох поколінь. У кожному регіоні України сформувалися свої характерні стилі, насичені національними рисами та жанровими відмінностями. У передмові до каталогу 2015 року П.В. Нестеренко зазначив: «Графіка займає особливу і не до кінця усвідомлену нішу в сучасній культурі»[3]. Графічне мистецтво виокремлює такі значимі напрямки, як екслібрис, мініатюра та станкова графіка. З тих пір як конкурс-виставка трансформувалася в трієнале, твори різних підвидів графіки будуть оцінюватись окремо – кожен підвид у своїй номінації.

Третя виставка-конкурс, яка відбулася у Бресті 2015 року, носила назву «Мир та війна». Тематика для українських митців стала особливо близькою, адже з 2014 року частина українських територій незаконно захоплена російськими військами, що вплинуло на життя усієї країни і визначило новий вектор громадянських позицій.

Заявки на участь у виставці подали 390 художників з 46 країн світу, проте серед них відбір пройшло лише 276 осіб. На виставку було подано 1340 робіт, серед яких експонувалося 1039. Перший приз отримав художник з Японії – Джинан Кобаяші.

Учасників з України було 36. Серед них призером (III місце) став Олег Денисенко, медаль і диплом за майстерність отримали Костянтин Калинович та Василь Леоненко, дипломантами стали В.Снісаренко, Д. Беккер, І. Біликівський, К. Скачков, М. Мірошніченко, М. Купкіна, М. Краснюк, Р.Агірба, Т. Очередько. Також була створена особлива номінація - «За багатолітні видатні творчі досягнення в мистецтві екслібриса та графіки». Такої честі удостоїлись досвідчені українські митці: Г.Сергєєв, В. Леоненко, М. Неймеш, А. Алексєєв, М. Бондаренко, Б. Романов, О. Бондаренко, І. Біликівський та Д. Беккер.

Екслібриси художника Олега Денисенко вирізняються оригінальним баченням і дрібною деталізацією творів. Кожна з шести робіт, які автор представив на виставці, – це зображення з персонажем. Герої його робіт –люди й фантастичні істоти в обладунках, навкруги яких – символи та зашифровані написи. Художник використовує слабкий кольоровий тон, що надає роботам старовинного вигляду. Завдяки ювелірній роботі у техніці офорту в кожному екслібрисі О. Денисенка проглядаються сотні найдрібніших деталей, які творять фактуру зображення, його особливий стиль.

Українські митці створили цікаві й промовисті екслібриси, серед них: О. Бондаренко, О. Сиса, А. Мельникова, А. Алексєєв, Б. Пилипушко, Д. Зозуля, Т. Очередько, І. Біликівський, І. Колядіна, М.Бондаренко. Особливо варто відзначити роботи Миколи Бондаренка (Суми), який зобразив в них контури України під прицілом. Працює автор у техніці ліногравюри, завдяки чому його екслібрис виглядає контрастно і лаконічно.

На виставці 2015 року було багато знакових робіт, які відображали основну ідею виставки. Деякі роботи були створені під впливом принципів дизайну і виглядали дещо плакатно. Подібні роботи належали й українським художникам, таким як Б. Романов та Д. Зозуля. В екслібрисі Бориса Романова (Северодонецьк) увагу глядача одразу привертає композиція твору. Лаконічно структурований мініатюрний формат, у центрі якого зображено вікно. За вікном - буденний пейзаж, вписаний в життя мегаполісу.

Висновки. Беззаперечно, виставки такого роду заохочують митців творити, отримувати грошові та інші винагороди, відточувати свою майстерність. Мистецтво екслібриса – це культурна традиція, яка відносить нас до засад виникнення книгодрукування та цінування книги як об'єкту наслідування. Виставки-конкурси у Бресті дали змогу митцям з усього світу проявити себе та показати, як формується національне мистецтво навіть у таких, здавалося б мініатюрних творах, як екслібриси. Проте навіть найменший твір є частиною творчої спадщини народу. За ним можна судити про технологічний рівень митців, суспільні теми, якими переймається нація та про мистецькі традиції. До організації цих виставок уважно та відповідально віднеслося багато державних та приватних установ Білорусії. Серед них «Брестський обласний виконавчий комітет», «Брестський обласний краєзнавчий музей» та «Білоруська спілка художників» по брестській області. Було видано три чудових каталоги. У них увійшло майже 80 робіт українських графіків, що дало змогу отримати заслужене визнання від журі міжнародного конкурсу. Це ще раз доводить той факт, що графіка українських митців є однією з лідируючих на міжнародних мистецьких змаганнях, бієнале, трієнале, конгресах та симпозіумах.

Література

1. Григор'єв О. Каталог I Міжнародної виставки-конкурсу малих форм графіки та екслібриса "Біловецька пуца -2009" // BREST. 2012. С. 22–31.
2. Григор'єв О. Каталог II Міжнародної виставки-конкурсу малих форм графіки та екслібриса "Ігри царів" // BREST. 2013. С. 48–62.
3. Григор'єв О. Каталог III Міжнародної виставки-конкурсу малих форм графіки та екслібриса "Мир та війна" // BREST. 2015. С. 8.
4. Нестеренко П. В. Історія українського екслібриса. Київ: Темпора, 2016. 359 с. (науково-популярне).
5. Нестеренко П. "Україна на міжнародних конгресах екслібрисистів" // "Пам'ятки України". 2012. №9. С. 30–33.
6. Степовик Д. "Український екслібрис - світ нашої культури" // "Пам'ятки України". 2012. №9. С. 38–39.

References

1. Ghryghorjjev O. (2012). Katalogh I Mizhnarodnoji vystavky-konkursu malykh form ghrافیky ta ekslibrysa "Bilovezjka pushha -2009", BREST, 22–31. [In Russian].
2. Ghryghorjjev O. (2013). Katalogh II Mizhnarodnoji vystavky-konkursu malykh form ghrافیky ta ekslibrysa "Ighry cariv", BREST, 48–62. [In Russian].

3. Ghryghorjjev O. (2015). Katalogh III Mizhnarodnoji vystavky-konkursu malykh form ghrafiky ta ekslibrysa "Myr ta vijna", BREST, 8. [In Russian]
4. Nesterenko P. V. (2016). Istorija ukrajinsjkogho ekslibrysa. Kyjiv: Tempora [In Ukrainian].
5. Nesterenko P. (2012). Ukrajina na mizhnarodnykh konghresakh ekslibrystystiv., Pam'jatky Ukrajinu, 9, 30–33 [In Ukrainian].
6. Stepovyk D. (2012). Ukrajinsjkij ekslibrys - svit nashoji kul'tury., Pam'jatky Ukrajinu, 9, 38–39 [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 12.03.2019 р.

УДК:392:539.91(477.85/.87)

Козек Микола Іванович
аспірант Київського національного
університету культури і мистецтв
ORCID 0000-0002-6119-561X
KozekMykola1@gmail.com

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУ ВОГНЮ В ТРАДИЦІЙНІЙ ОБРЯДОВІСТІ НА БУКОВИНСЬКІЙ ГУЦУЛЬЩИНІ

Метою роботи є виявлення та обґрунтування регіональних особливостей, пов'язаних з «культу вогню» в обрядовості населення Буковинської Гуцульщини. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні аналітичного, історичного, порівняльного методів і ґрунтується на зборі інформації з респондентів Буковини. **Наукова новизна.** Виявлено нові риси у вшануванні культу вогню, що простежуються в традиційній обрядовості буковинців. **Висновки.** Досліджено, що культ вогню в традиційній обрядовості гуцулів є своєрідним очисним оберегом від усіляких відьомських чар та наговорів, спрямованих на те, щоб спричинити зло у родині. Слід зазначити, що українці Буковинської Гуцульщини – дуже заборонне етнічне населення, яке ще з язичницьких часів і дотепер дотримується магичних ритуалів, пов'язаних з вогнем. Вшанування культу вогню для буковинських гуцулів є гарантією того, що їхній рід не буде переводитись, в хаті буде достаток, а на їхнє господарство не матиме впливу жодна негативна сила. Гуцули вірять, що особливу силу має «живий» вогонь, або «новий» вогонь, тому такий вогонь вони запалюють в найважливіші події річного циклу.

Ключові слова: «Живий» вогонь, культ вогню, обряди, гуцули, традиція, культура, вірування.

Козек Николай Иванович, аспирант Киевского национального университета культуры и искусств

Региональные особенности культа огня в традиционной обрядности на Буковинской Гуцульщине

Целью исследования является выявление и обоснование региональных особенностей, связанных с «культу огня» в обрядности населения Буковинской Гуцульщины. **Методология** исследования заключается в применении аналитического, исторического, сравнительного методов и основывается на сборе информации из респондентов Буковини. **Научная новизна.** Обнаружены новые черты в чествовании культа огня, которые прослеживаются в традиционной обрядности буковинцев. **Выводы.** Доказано, что культ огня в традиционной обрядности гуцулов является своеобразным очистительным оберегом от всевозможных ведьмовских чар и наговором, направленных на то, чтобы вызвать беду в семье. Следует отметить, что на Буковинской Гуцульщине живёт очень суеверное этническое население, которое еще с языческих времен и до сих пор придерживается магических ритуалов, связанных с огнем. Чествование культа огня для буковинских гуцулов является гарантией того, что их род не будет переводиться, в доме будет достаток, а на их хозяйство не повлияет какая-нибудь негативная сила. Гуцулы верят, что особую силу имеет «живой» огонь или «новый» огонь, поэтому такой огонь они зажигают в важнейшие события годового цикла.

Ключевые слова: «Живой» огонь, культ огня, обряды, гуцулы, традиция, культура, верования.

Kozek Mykola, post-graduate student Kyiv National University of Culture and Arts

Regional peculiarities of the Cult of Fire in traditions and rituals in Bukovyna Hutsulshchyna

The purpose of the article is to expose and ground regional peculiarities, connected with the "Cult of Fire" in traditions of Bukovyn Hutsulshchyna. **The methodology** of the research is based on the use application of analytical, historic and comparative methods and is based on collecting information from Bukovyna respondents. **The scientific novelty:** new characteristic and features in honoring the Cult of Fire have been found which can be traced in traditions and rituals of the Bukovyntsyv. **Conclusions** It was proved, in the Hutsuls' traditions and rituals the Cult of Fire is a peculiar charm from various witch spells and hexes, aimed at doing evil to the family. It is worth noting that the Ukrainians of Bukovyna Hutsulshchyna are extremely superstitions ethnic population, who, have been keeping to magic rituals, connected with fire, since Pagan times and up to fill now. For the Bukovyn Hutsuls, honoring the Cult of Fire is a guarantee, that their genus will not die out the house will be full of wealth, and no evil force can influence their